

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Europejski Fundusz Społeczny
SPO ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

KRAJOWY STANDARD
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Kamieniarz
(711301)

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, projekt „Opracowanie i upowszechnienie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”.

KRAJOWY STANDARD KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Kamieniarz (711301)

Autorzy

- **mgr inż. Iwona Zubilewicz**
Zakład Linii Kolejowych PKP PLK S.A., Warszawa
- **mgr inż. Stanisław Sitarz**
Centrum Kształcenia Praktycznego, Świdnica

Konsultant ds. metodologii

- **mgr Jakub Kus**
Związek Zawodowy „Budowlani”, Warszawa

Recenzenci

- **dr inż. Władysława Maria Francuz**
Politechnika Krakowska
- **mgr inż. Anna Kusina**
Pracownia Anna Kusina, Kraków

Ewaluatorzy zewnętrzni

- **mgr inż. Ryszard Machejus**
APPIA Tomasz Kazalski, Warszawa
- **inż. Henryk Nowak**
Warsztat kamieniarski, Warszawa
- **technik Dariusz Wilkos**
NIVA – INVEST Sp. z o.o., Warszawa

Komisja zatwierdzająca

- **mgr inż. Zbigniew Bachman** – przewodniczący
Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Materiałów Budownictwa i Materiałów Budowlanych, Warszawa
- **inż. arch. Mariola Berdysz**
Fundacja Wszechnicy Budowlanej, Warszawa
- **mgr inż. Ewa Wiktorowska**
Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa
- **mgr inż. Wojciech Szczepański**
NSZZ Solidarność, Gdańsk
- **mgr inż. Krystyna Elżbieta Hejłasz**
Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa

© Copyright by Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2007
ISBN 978-83-7204-503-4 [223]

Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Podstawy prawne wykonywania zawodu	9
2. Syntetyczny opis zawodu	9
3. Stanowiska pracy	11
4. Zadania zawodowe	11
5. Składowe kwalifikacji zawodowych	11
6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych	12
7. Kwalifikacje ponadzawodowe	12
8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu	14

Wstęp

Gospodarka oparta na wiedzy i współczesny rynek pracy potrzebują instrumentów wspierających rozwój zasobów ludzkich. W związku z tym duże nadzieje wiąże się z ustanowieniem norm kwalifikacyjnych, które pozwoliłyby z jednej strony zwiększyć przejrzystość kwalifikacji zawodowych potrzebnych gospodarce, a z drugiej strony mogłyby być wykorzystywane do poprawy jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego w systemie szkolnym i pozaszkolnym.

Podstawę prawną tworzenia w Polsce systemu krajowych standardów kwalifikacji zawodowych stanowi Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.), w której określono m.in. (Art. 4), że:

„...Minister właściwy do spraw pracy realizuje zadania na rzecz rynku pracy przez dążenie do uzyskania wysokiego poziomu i rozwoju zasobów ludzkich, w szczególności przez:

- *prowadzenie badań i analiz rynku pracy,*
- *ustalanie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy,*
- *koordynowanie opracowywania standardów kwalifikacji zawodowych dla zawodów występujących w klasyfikacji zawodów i specjalności oraz prowadzenie baz danych o standardach kwalifikacji...”.*

W Polsce nadzorem i koordynacją opracowywania standardów kwalifikacji zawodowych o randze krajowej zajmuje się Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Będą one uaktualniane okresowo w miarę potrzeb i zmian w wykonywaniu zawodu.

Zbiór sukcesywnie opracowywanych krajowych standardów kwalifikacji zawodowych jest udostępniany w internetowej bazie danych, założonej na serwerze Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej <http://www.standardyiskolenia.praca.gov.pl>.

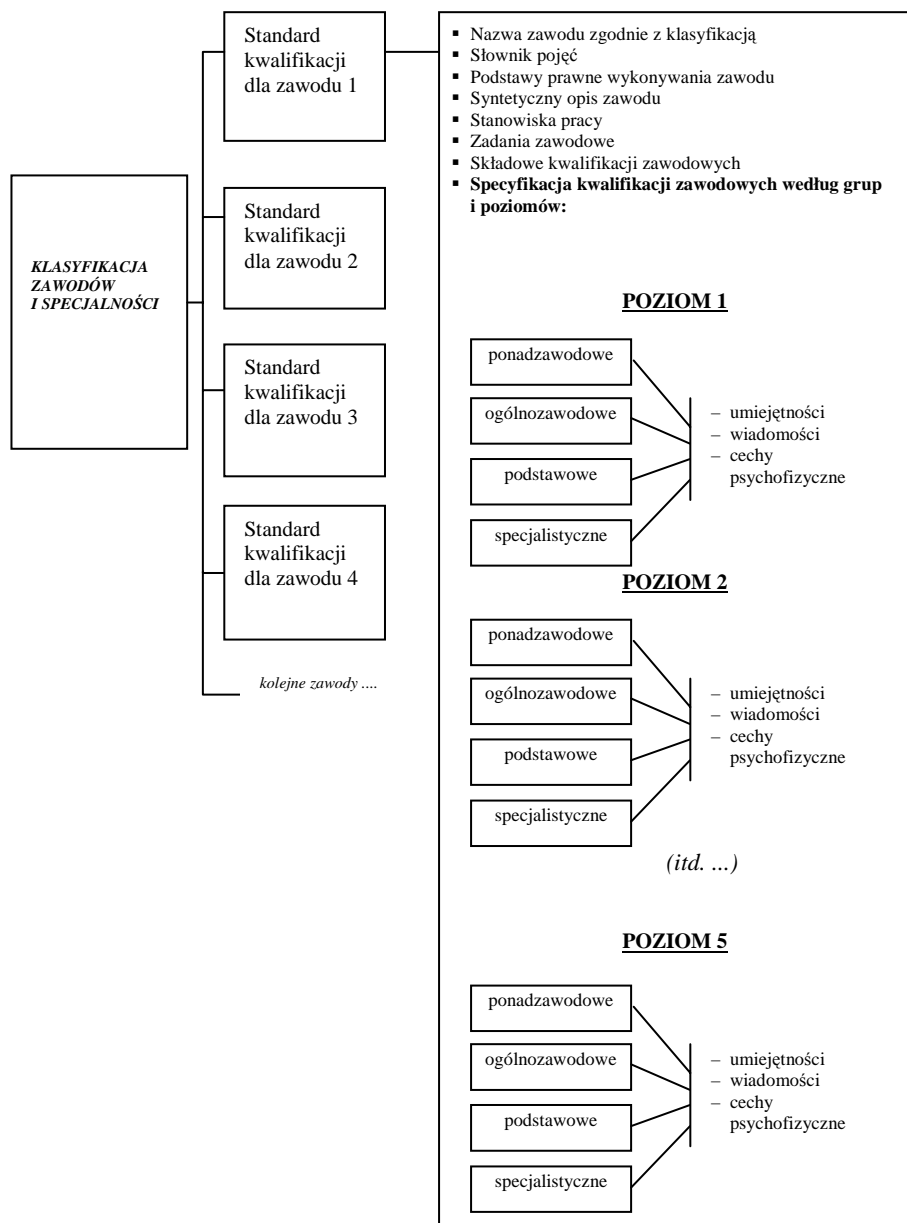
Opis standardu zawiera następujące elementy:

1. **Podstawy prawne** wykonywania zawodu (zawierają przepisy związane ściśle z wykonywaniem zawodu).
2. Syntetyczny **opis zawodu**.
3. Wykaz **stanowisk pracy** z przyporządkowaniem do pięciu poziomów kwalifikacji.
4. Wykaz **zadań zawodowych**.
5. Wykaz **składowych kwalifikacji zawodowych**.
6. Zbiory **umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych** pracownika przyporządkowane do:
  - pięciu **poziomów kwalifikacji zawodowych**,
  - grup kwalifikacji: **ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych**.

W obecnym stanie prawnym standardy kwalifikacji zawodowych nie są obligatoryjnym dokumentem. Aktualnie opracowane standardy funkcjonują na zasadzie dokumentu rekomendowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i mogą być wykorzystywane przez zainteresowane osoby i instytucje do różnych celów, np. poradnictwa zawodowego, dostosowania ofert pracy do kwalifikacji

osób poszukujących pracy, oceny „luki kwalifikacyjnej” osób bezrobotnych i poszukujących pracy, opracowania programów staży i praktyk zawodowych w ramach przygotowania zawodowego, przygotowania podstaw programowych kształcenia w zawodzie, programów kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Model krajowych standardów kwalifikacji zawodowych przedstawia rys. 1.

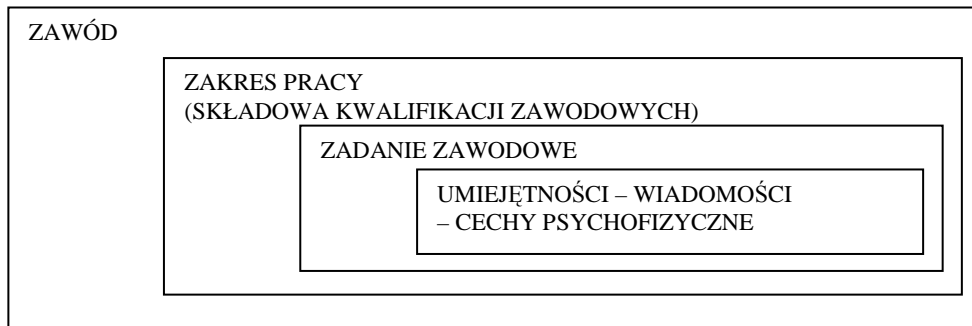
Rys. 1. Model krajowych standardów kwalifikacji zawodowych

* * *

Krajowy standard kwalifikacji zawodowych powstaje w oparciu o analizę zawodu, która polega na wyodrębnieniu **zakresów pracy** w zawodzie oraz typowych **zadań zawodowych Z-n** ($n = 1, 2, 3 \dots$). Przyjęto, że zakres pracy ma odpowiadać potrzebom rynku pracy, tzn. powinna istnieć możliwość zatrudnienia pracownika w danym zakresie pracy, na jednym lub kilku stanowiskach. Zakresom prac przyporządkowano tzw. **składowe kwalifikacji zawodowych K-i** ($i = 1, 2, 3 \dots$). Każdej składowej kwalifikacji zawodowych przyporządkowano co najmniej jedno (najczęściej kilka) zadań zawodowych. Korelację między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych przedstawia tabela 2 opisu standardu.

W kolejnym kroku analizy każde zadanie zawodowe rozpisane zostało na zbiory: umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych. W grupie kwalifikacji podstawowych dla zawodu i specjalistycznych poszczególnym umiejętnościom, wiadomościom i cechom psychofizycznym przyporządkowano oznaczenia tych składowych kwalifikacji zawodowych K-i, w których dana umiejętność, wiadomość i cecha jest wykorzystywana. W grupie kwalifikacji ogólnozawodowych i ponadzawodowych nie indeksuje się umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych symbolami K-i, gdyż z definicji są one przypisane do wszystkich składowych kwalifikacji zawodowych K-i.

Rysunek 2 przedstawia etapy analizy zawodu.

Rys. 2. Etapy analizy zawodu

Zbiory umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych przypisane zostały do czterech grup kwalifikacji: ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych dla zawodu i specjalistycznych, które różnią się zasięgiem i stopniem ogólności.

Kwalifikacje ponadzawodowe opisane są zbiorami umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych wspólnych dla branży lub sektora gospodarki, w której zawód funkcjonuje (np. branża budowlana, informatyczna). Kwalifikacje ponadzawodowe obejmują także kwalifikacje kluczowe, które definiuje się jako wspólne dla wszystkich zawodów. **Kwalifikacje ogólnozawodowe** są wspólne dla wszystkich zakresów pracy w zawodzie, czyli dla tzw. składowych kwalifikacji

zawodowych K-i. **Kwalifikacje podstawowe** dla zawodu są charakterystyczne dla jednej lub kilku (ale nie wszystkich) składowych kwalifikacji zawodowych. **Kwalifikacje specjalistyczne** także są charakterystyczne dla jednej lub kilku (ale nie wszystkich) składowych kwalifikacji zawodowych, ale ponadto są to umiejętności, wiadomości i cechy psychofizyczne rzadziej występujące w zawodzie, które wykonuje stosunkowo mała grupa pracowników wyspecjalizowanych w dość wąskiej działalności w ramach zawodu. Rysunek 3 przedstawia zasięg poszczególnych rodzajów kwalifikacji zawodowych.

W Krajowym Standardzie Kwalifikacji Zawodowych zdefiniowano **pięć poziomów kwalifikacji**. Uporządkowanie kwalifikacji zawodowych według poziomów ma na celu ukazanie złożoności pracy, stopnia trudności i ponoszonej odpowiedzialności. Zasadą było niemieszanie ze sobą dwóch kwestii: wykształcenia towarzyszącego zdobywaniu kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności wymaganych do wykonywania pracy na typowych stanowiskach pracy w zakładach pracy. Przyjęto nadrzędność wymagań stawianych pracownikom na stanowiskach pracy nad wymaganiami określonymi w podstawach programowych kształcenia w zawodzie i wynikającymi z nich wymaganiami programów nauczania oraz wymaganiami zewnętrznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

Rys. 3. Zasięg rodzajów kwalifikacji zawodowych

Na **poziomie pierwszym** umieszcza się umiejętności towarzyszące pracom prostym, rutynowym, wykonywanym pod kierunkiem i pod kontrolą przełożonego. Najczęściej jest to praca wykonywana indywidualnie. Do wykonywania pracy na poziomie pierwszym wystarcza przyuczenie. Osoba wykonująca pracę ponosi za nią indywidualną odpowiedzialność za działania zwinione.

Poziom drugi wymaga samodzielności i samokontroli przy wykonywaniu typowych zadań zawodowych. Pracownik potrafi pracować w zespole pod nadzorem kierownika zespołu. Ponosi indywidualną odpowiedzialność za działania zawinione.

Na poziomie trzecim kwalifikacji zawodowych pracuje pracownik, który wykonuje złożone zadania zawodowe. Złożoność zadań generuje konieczność posiadania umiejętności rozwiązywania nietypowych problemów towarzyszących pracy. Pracownik potrafi kierować małym, kilku- lub kilkunastoosobowym zespołem pracowników. Ponosi odpowiedzialność zarówno za skutki własnych działań, jak i za działania kierowanego przez siebie zespołu.

Poziom czwarty wymaga od pracownika umiejętności wykonywania wielu różnorodnych, często skomplikowanych i problemowych zadań zawodowych. Zadania te mają charakter techniczny, organizacyjny i specjalistyczny oraz wymagają samodzielności powiązanej z poczuciem ponoszenia wysokiej osobistej odpowiedzialności. Pracownik musi potrafić kierować zespołami średniej i dużej liczebności, od kilkunastu do kilkudziesięciu osób, podzielonymi na podzespoły.

Poziom piąty reprezentują pracownicy, którzy kierują organizacjami i podejmują decyzje o znaczeniu strategicznym. Potrafią diagnozować, analizować i prognozować złożoną sytuację gospodarczą i ekonomiczną oraz wdrażać swoje pomysły do praktyki organizacyjnej i gospodarczej. Są w pełni samodzielni, działający w sytuacjach przeważnie problemowych, ponoszący odpowiedzialność i ryzyko wynikające z podejmowanych decyzji i działań. Pracownicy ci ponoszą także odpowiedzialność za bezpieczeństwo i rozwój zawodowy podległych im osób i całej organizacji.

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu¹

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (Dz. U. Nr 151, poz. 1256) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118, poz. 1263) z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881).
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 11, poz. 84 z późn. zmianami).
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2003r o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. z 2003 r. Nr 229, poz. 2275).
- Rozporządzenie w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 201, poz. 1674).
- Rozporządzenie w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. (Dz. U. Nr 173, poz. 1679).

2. Syntetyczny opis zawodu

Kamieniarz wykonuje obróbkę ręczną i mechaniczną różnego rodzaju kamieni naturalnych i sztucznych. Wykonuje, montuje i osadza kamienne elementy w obiektach budowlanych i nagrobkowych oraz wykonuje ich renowację i konserwację. Kamieniarz wykonuje elementy budowlane (m.in. mury, schody, gzymsy, nadproża, obramowanie okien i drzwi), detale architektoniczne (pilastry i attyki), elementy małej architektury (fontanny, rzeźby ogrodowe, gazony kwiatowe, kule oraz inne elementy), nagrobki i okładziny kamienne.

Kamieniarz należy do zawodów o szerokim zakresie pracy – od obróbki kamienia poprzez montaż tych wyrobów, aż po renowację i konserwację kamiennych

---

¹ Stan prawny na dzień 30 czerwca 2007 r.

elementów architektonicznych. Obróbka kamienia może być wykonywana narzędziami ręcznymi o napędzie elektrycznym, pneumatycznym lub hydraulicznym.

Kamieniarz musi umieć posługiwać się różnego rodzaju dłutami, wiertłami oraz narzędziami do polerowania i szlifowania kamienia.

Innym rodzajem pracy kamieniarza jest produkcja wyrobów łupanych, klinowanych i groszkowanych: kamień murowy, kostka brukowa, krawężniki i formak. Obróbka maszynowa, którą wykonuje kamieniarz, to obsługa maszyn do rozcinańa bloków skalnych na płyty, obsługa maszyn do wykonywania faktur obróbczych na płytach, jak i szlifowanie, polerowanie, płomieniowanie, piaskowanie. Kolejną grupą maszyn, którą posługuje się kamieniarz do obróbki elementów płytowych, są piły mostowe, frezarki, wiertarki, kopiarki, maszyny do grawerowania i liternictwa i inne.

Zadaniem kamieniarza w zakresie montażu i osadzania elementów kamiennych jest przygotowanie podłoża, zapraw, klejów i różnych elementów kotwiących. Elementy kamienne montowane są na budynkach, budowlach drogowych, placach, chodnikach, cmentarzach, mostach, wiaduktach itp. Kolejnym rodzajem prac kamieniarskich jest wykonywanie napraw oraz odtwarzanie, konserwacja kamiennych elementów architektonicznych w zabytkowych obiektach budowlanych.

Kamieniarz musi znać metody zabezpieczania kamienia przed szkodliwym działaniem warunków atmosferycznych oraz znać przeznaczenie środków do konserwacji i czyszczenia kamienia.

Kamieniarz swój zawód wykonuje w pomieszczeniach oraz na zewnątrz, w zależności od tego, jaki ma zakres prac do wykonania. Wyroby kamieniarskie wykonuje się głównie w warsztatach, natomiast osadzanie i konserwacje na placach budów, w obiektach budowlanych i na cmentarzach. Kamieniarz pracuje w różnych pozycjach, a przede wszystkim w pozycji stojącej.

Poza obsługą maszyn kamieniarskich zagrożenia ze strony środowiska pracy to: hałas, zapylenia, wibracja oraz stosowane środki chemiczne.

Typowymi stanowiskami pracy są: kamieniarz obróbki ręcznej, który przy pomocy narzędzi ręcznych wykonuje elementy blokowe, krawężniki i elementy małej architektury; kamieniarz obróbki maszynowej, który obsługuje maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki kamienia; kamieniarz montażysta, który montuje i osadza elementy kamienne w obiektach budowlanych i cmentarnych; kamieniarz konserwator zabytków, który wykonuje naprawy uszkodzonych elementów kamiennych w restaurowanych obiektach zabytkowych.

3. Stanowiska pracy

Tabela 1. Przyporządkowanie stanowisk pracy do poziomów kwalifikacji zawodowych

Poziom kwalifikacji zawodowych	Typowe stanowiska pracy	UWAGI
1	*)	
2	– Kamieniarz obróbki ręcznej. – Kamieniarz obróbki maszynowej. – Kamieniarz montażysta. – Kamieniarz konserwator zabytków.	
3	– Brygadzista.	
4	*)	
5	*)	

*) Nie zidentyfikowano w badaniach.

4. Zadania zawodowe

- Z-1. Planowanie szczegółowego przebiegu i właściwej kolejności czynności technologicznych.
- Z-2. Opracowywanie sposobu i harmonogramu stosowania materiałów.
- Z-3. Sprawowanie kontroli nad stanem zapasów środków produkcji i gospodarką magazynową (logistyka).
- Z-4. Kosztorysowanie nakładów pracy i materiałów, kalkulacja kosztów oraz obliczanie należności za wykonaną pracę.
- Z-5. Wykonywanie elementów budowli i detali architektonicznych.
- Z-6. Konserwowanie, renowacja i naprawianie elementów z kamienia naturalnego i sztucznego.
- Z-7. Dobieranie materiałów i narzędzi właściwych dla wykonania zadania.
- Z-8. Współdziałanie z całym zespołem.
- Z-9. Kierowanie jednostką organizacyjną (firmą) i jej oddziałami.
- Z-10. Współdziałanie z zespołem dostawców środków produkcji.
- Z-11. Nadzorowanie jakości wykonywanych robót.
- Z-12. Weryfikacja jakości stosowanych materiałów.
- Z-13. Kontrolowanie stanu i jakości stosowanych narzędzi i sprzętu pomiarowego.

5. Składowe kwalifikacji zawodowych

- K-1. Planowanie wykonania lub remontu elementu budowlanego.
- K-2. Przygotowanie stanowiska pracy.
- K-3. Wykonanie lub naprawa elementu budowlanego.
- K-4. Kontrolowanie i rozliczenie wykonanych robót.

6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Tabela 2. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Zadania zawodowe	Składowe kwalifikacji zawodowych			
	K-1	K-2	K-3	K-4
Z-1	X			
Z-2	X			
Z-3	X			X
Z-4	X			X
Z-5		X	X	X
Z-6		X	X	X
Z-7		X	X	
Z-8	X	X	X	X
Z-9	X	X	X	X
Z-10	X			X
Z-11				X
Z-12				X
Z-13				X

7. Kwalifikacje ponadzawodowe

UWAGA: Kwalifikacje na poziomie wyższym zawierają kwalifikacje z poziomów niższych.

Tabela 3. Przyporządkowanie kwalifikacji ponadzawodowych do poziomów kwalifikacji

Poziom kwalifikacji zawodowych	Kwalifikacje ponadzawodowe
	UMIEJĘTNOŚCI
1	*)
2	<ul style="list-style-type: none"> – Organizuje własne stanowisko pracy. – Stosuje zasady, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na swoim stanowisku pracy. – Zachowuje ład i porządek na stanowisku pracy. – Bezpośrednio komunikuje się z przełożonymi i współpracownikami. – Dokonuje samooceny własnej pracy. – Posługuje się dokumentacją techniczną związaną z wykonywanym zadaniem zawodowym, instrukcjami obsługi, poradnikami, normami itp. – Wykonuje zadania zawodowe zgodnie z zasadami ergonomii. – Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej. – Doskonali swoje umiejętności zawodowe. – Przestrzega zasad współżycia społecznego. – Przestrzega zasad etyki zawodowej.

Poziom kwalifikacji zawodowych	Kwalifikacje ponadzawodowe
3	<ul style="list-style-type: none"> - Organizuje stanowiska pracy zgodnie z zasadami organizacji pracy, ergonomii i bhp. - Określa zadania członków nadzorowanego zespołu pracowników. - Dzieli się doświadczeniem zawodowym z innymi członkami zespołu pracowniczego. - Sporządza podstawową dokumentację warsztatową. - Inicjuje i wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy. - Komunikuje się ze współpracownikami i kontrahentami bezpośrednio i z wykorzystaniem środków technicznych (Internet, poczta elektroniczna itp.). - Kształtuje poprawne relacje międzyludzkie w zespole. - Korzysta z różnych źródeł informacji. - Kształtuje estetykę własnego miejsca pracy. - Motywuje siebie i pracowników zespołu do efektywnej, odpowiedzialnej i bezpiecznej pracy. - Kieruje zespołem pracowników. - Przygotowuje bieżące i okresowe informacje dotyczące realizacji zadań oraz sprawozdania z wykonywanej pracy. - Rozwiązuje problemy na nadzorowanych stanowiskach pracy. - Dokonuje oceny pracy nadzorowanych członków zespołu pracowniczego.
4	*)
5	*)
WIADOMOŚCI	
1	*)
2	<ul style="list-style-type: none"> - Elementarne podstawy komunikacji społecznej. - Typowy sprzęt wyposażenia stanowiska pracy i jego obsługa. - Przepisy, zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego na zajmowanym stanowisku. - Podstawowe wiadomości z zakresu ergonomii. - Zasady i metody udzielania pomocy przedmedycznej. - Typowe dokumentacje techniczne i instrukcje dotyczące użytkowania sprzętu. - Zasady organizacji stanowiska pracy. - Korzystanie z informacji – samokształcenie. - Zasady współżycia społecznego. - Zasady etyki zawodowej.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Podstawy organizacji pracy. - Planowanie pracy. - Techniki komunikowania się. - Bazy danych, arkusze kalkulacyjne, edytory tekstu, programy komputerowe, Internet. - Zasady sporządzania i przechowywania dokumentacji warsztatowej.
4	*)
5	*)
CECHY PSYCHOFIZYCZNE	
1	*)
2	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawność fizyczna. - Sprawność manualna. - Koncentracja uwagi. - Zdolność współpracy w zespole.

Poziom kwalifikacji zawodowych	Kwalifikacje ponadzawodowe
	<ul style="list-style-type: none"> - Dokładność. - Odpowiedzialność. - Rzetelność i sumienność. - Samodzielność. - Samokontrola. - Systematyczność. - Uczciwość. - Wytrwałość. - Zaangażowanie.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Uzdolnienia organizacyjne. - Uzdolnienia techniczne. - Wyobraźnia i myślenie twórcze. - Wyobraźnia przestrzenna. - Zdolności kierownicze. - Zdolność przekonywania i negocjowania. - Inicjatywność. - Kreatywność, pomysłowość. - Odporność emocjonalna i zrównoważenie. - Odpowiedzialność za innych.
4	*)
5	*)

*) Nie zidentyfikowano w badaniach.

8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu

UWAGA: Kwalifikacje na poziomie wyższym zawierają kwalifikacje z poziomów niższych.

POZIOM 1

- Nie zidentyfikowano.

POZIOM 2

Kwalifikacje ogólnozawodowe

Umiejętności

- Sporządza ogólny plan działania.
- Organizuje stanowisko pracy (materiały i narzędzia) zgodnie z kolejnością wykonywanych czynności technologicznych.

- Planuje wykonanie poszczególnych etapów zadania zgodnie z przebiegiem procesu technologicznego.
- Przed przystąpieniem do pracy sprawdza stan techniczny narzędzi, sprzętu i aparatury pomiarowej.
- Posługuje się dokumentacją techniczną związaną z robotami kamieniarskimi.
- Wykonuje podstawowe obliczenia związane z zadaniami zawodowymi.
- Oblicza ilość poszczególnych elementów budowlanych, składników zaprawy lub betonu koniecznych do robót kamieniarskich na podstawie receptury.
- Sporządza wykaz niezbędnych materiałów, sprzętu pomiarowego i narzędzi.
- Planuje w czasie czynności technologiczne uwzględniając cechy i właściwości wiązania poszczególnych materiałów (np. zaprawy cementowe i klejowe) oraz warunki pogodowe.
- Transportuje elementy kamienne.
- Wykonuje obróbkę ręczną i mechaniczną kamienia.
- Wykonuje kamienne elementy małej architektury.
- Montuje i osadza elementy kamienne.
- Wykonuje elementy i systemy mocowań.
- Rozróżnia elementy budowli.
- Dobiera elementy architektoniczne i budowlane do zaplanowanych rozwiązań technicznych.
- Dokonuje analizy nowych rozwiązań technologicznych pod kątem ich stosowania w swojej pracy.
- Wypełnia dokumenty stosowane w gospodarce magazynowej.
- Dbą o właściwe użytkowanie narzędzi i przyrządów zgodnie z zasadami ich eksploatacji.
- Stosuje narzędzia i sprzęt pomiarowy posiadające atesty i dopuszczenia uprawnionych urzędów oraz dba o ich legalizację.
- Po skończeniu pracy dba o właściwe przechowywanie stosowanego sprzętu.

Wiadomości

- Dokumentacja techniczna.
- Normy i wymagania w zakresie wykonawstwa robót kamieniarskich i budowlanych.
- Materiałoznawstwo, maszynoznawstwo, rysunek zawodowy, budownictwo ogólne.
- Zasady bezpiecznego transportowania w poziomie i pionie elementów kamiennych.
- Technologia obróbki kamienia i montażu elementów kamiennych.
- Rusztowania do robót kamieniarskich.

Cechy psychofizyczne

- Koordynacja wzrokowo-ruchowa.
- Rozróżnianie barw.
- Spostrzegawczość.

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

Umiejętności

- Wykonuje elementy budowlane z kamienia (mury, schody, słupki, gzymsy, cokoły, okładziny ścienne, posadzki, elementy nagrobkowe, detale architektoniczne) i zna zasady ich stosowania (K-2, K-3, K-4).
- Wykonuje elewacje budynków z płyt kamiennych, elementów lastrykowych, tynków szlachetnych (K-2, K-3, K-4).
- Wykorzystuje materiały budowlane i kamienne, z uwzględnieniem ich cech technicznych oraz przydatności do stosowania (K-2, K-3, K-4).
- Posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi oraz podstawowymi przyrządami pomiarowymi (K-2, K-3).
- Wykonuje prace konserwacyjne i naprawy elementów z kamienia naturalnego i betonu (K-2, K-3, K-4).
- Prowadzi konserwację i renowację elementów nagrobkowych z kamienia naturalnego i sztucznego (K-2, K-3, K-4).

Wiadomości

- Rodzaje elewacji budynków (K-2, K-3, K-4).
- Konserwacja i renowacja elementów z kamienia naturalnego i sztucznego (K-2, K-3, K-4).

Cechy psychofizyczne

- Odporność na warunki pogodowe (K-3).
- Wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny (K-3).
- Zdolność do pracy w niesprzyjających i trudnych warunkach środowiskowych (K-3).

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

Umiejętności

- Wykonuje kopie detali architektonicznych na podstawie zachowanych zdjęć, rycin lub szkiców, stosując dawne techniki odtwarzania elementów zabytkowych (K-3).
- Dobiera materiał i narzędzia tak, aby element poddawany rekonstrukcji nie odbiegał od oryginału (K-3).
- Wykonuje napisy i znaki graficzne w kamieniu (K-2, K-3).
- Montuje elementy ozdobne w kamieniu (K-3).

Wiadomości

- Znajomość stylów architektonicznych (K-1, K-3).
- Techniki liternictwa pozwalające na wykonywanie napisów w kamieniu (K-3).
- Zasady wykonywania napisów i znaków graficznych w kamieniu (K-3).

Cechy psychofizyczne

- Uzdolnienia artystyczne (K-3).
- Wrażliwość estetyczna (K-3).

POZIOM 3

Kwalifikacje ogólnozawodowe

Umiejętności

- Analizuje i dokumentuje zużycie materiałów i środków produkcji.
- Planuje zakup materiałów i środków produkcji z uwzględnieniem zapasów magazynowych.
- Analizuje informacje dotyczące wymagań klienta w zakresie stosowanych materiałów i technologii.
- Kalkuluje koszty oraz oblicza należność za wykonaną pracę.
- Prowadzi dokumentację zużycia materiałów i rozliczenia kosztów czasu pracy.
- Stosuje Katalogi Nakładów Rzeczowych.
- Sporządza i weryfikuje kosztorys uproszczony.
- Etapuje pracę z uwzględnieniem czynności wykonywanych przez innych pracowników.
- Współpracuje z pracownikami, wykonującymi roboty towarzyszące związane z robotami kamieniarskimi.
- Przekazuje wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne adeptom zawodu.
- Zarządza wszystkimi strukturami organizacyjnymi firmy.
- Sporządza dokumenty związane z wykonywaniem działalności gospodarczej.
- Prowadzi rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami na pracowników.
- Identyfikuje i analizuje informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy i klienta.
- Prowadzi rozmowy z klientami.
- Prowadzi kalkulacje finansowe.
- Zapewnia regularne dostawy materiałów, zgodnie z harmonogramem wykonywanych robót.
- Prowadzi negocjacje w celu uzyskania najlepszych warunków i terminów dostaw.
- Kontroluje na bieżąco jakość wykonywanych robót i usuwa usterki.
- Stosuje obowiązujące normy i przepisy.
- Dbą o właściwe użytkowanie narzędzi i przyrządów zgodnie z zasadami ich eksploatacji.

- Przestrzega zasad prowadzenia robót, wynikających z praktyki i przyjętej technologii.
- Stosuje materiały dopuszczone prawem do obrotu i stosowania.
- Stale nadzoruje zapasy materiałów o ograniczonej trwałości.

Wiadomości

- Podstawy organizacji, zarządzania i marketingu firmy kamieniarskiej.
- Lokalne potrzeby klientów.
- Negocjacje z klientem.
- Normy ISO stosowane w robotach kamieniarskich.
- Rynek dostawców materiałów, narzędzi i maszyn oraz przyrządów pomiarowych stosowanych w branży.
- Nowoczesne technologie wprowadzane na rynek.
- Podstawy prawa handlowego.

Cechy psychofizyczne

- *Nie zidentyfikowano.*

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

Umiejętności

- Sprawdza przydatność materiałów do wymagań klienta i konkretnego zadania (K-1, K-3, K-4).

Wiadomości

- Właściwości fizykomechaniczne materiałów kamiennych (K-1, K-3, K-4).
- Obowiązujące normy i przepisy dotyczące jakości materiałów (K-1, K-3, K-4).

Cechy psychofizyczne

- *Nie zidentyfikowano.*

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

- *Nie zidentyfikowano.*

POZIOM 4

- *Nie zidentyfikowano.*

POZIOM 5

- *Nie zidentyfikowano.*